JURBARKO RAJONO ERŽVILKO GIMNAZIJA

LIETUVOS MOKINIŲ TECHNOLOGIJŲ OLIMPIADA
„METŲ LAIKAI“

AIDAS BARAUSKAS 9 klasė

VĖTRUNGĖ

NAMŲ DARBO APRAŠAS

Mokytoja: Rita Valutienė

2014

TURINYS

1.PROJEKTAVIMAS…….3

1.1.Idėjos paieška, analogai, jų analizė ir apibendrinimas…….3
1.2.Idėjos įgyvendinimo etapai…….6
1.3.Namų darbo grafinis vaizdas.....6

2. MEDŽIAGŲ PARINKIMAS NAMŲ DARBUI …….....7

3. PASIRINKTOS DARBO PRIEMONĖS …….....8

4. TECHNOLOGINIAI PROCESAI IR REZULTATAI……..9

4.1. Konstravimas.....9
4.2.Technologiniai procesai.....9-14

5.INFORMACIJOS ŠALTINIAI…….14
6. PRIEDAI……..14

3. PROJEKTAVIMAS

3.1. Idėjos paieška, analogai, jų analizė ir apibendrinimas

(Šiame poskyryje įvardijama darbo idėja, paaiškinama, kaip kilo idėja, kokie informacijos šaltiniai buvo nagrinėti. Pateikiami projektuojamo produkto analogų vaizdai (nuotraukos, eskizai, piešiniai ar kt.), analizuojami ir įvertinami jų privalumai, trūkumai.)

2014-aisiais sukanka 300 metų, kai gimė lietuvių grožinės literatūros pradininkas Kristijonas Donelaitis. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu 2014-ieji paskelbti Kristijono Donelaičio metais. Lietuvos mokinių technologijų olimpiados organizacinis komitetas nutarė šių metų technologijų olimpiadą skirti šiai sukakčiai paminėti, todėl ir olimpiados tema tapo pavadinimu „Metų laikai“.

Apie Kristijoną Donelaitį yra labai daug parašyta, jo asmenybė ir personažai įkūnyti meno kūriniuose (dailėje, muzikoje, teatre).

Nė vienas grožinės literatūros kūrinys negali prilygti unikaliajam K. Donelaičio kūriniui “Metai”- himnui lietuviškam žodžiui, gimtajai gamtai, lietuvybės skleidėjams nutautėjusiame krašte. Tai lyg pirmasis negandų vėjuose išaugęs ir įleidęs tvirtas šaknis medis, kurio užuovėjoje savo lapelius pradėjo kelti kiti lietuviški kūriniai, kurie pražydo gražia, miela, skambia protėvių kalba. “Metai”- tai lašas gyvybės merdinčiai lietuvių kalbai, kuria šiandien kalbame. Ši poema pažadino vos gyvą lietuvių tautinę savimonę, pareigą, išdidumą, ryžtą kovoti už tautos laisvę, nevaržomą žodį, už tai – ką žmogus gimdamas privalo turėti{ Autorius: Augustinas}.

Donelaičio „Metai" yra epinė poema apie keturis metų laikus. Daugiausia dėmesio joje skiriama gamtos aprašymams, XVIII amžiaus Mažosios Lietuvos valstiečių baudžiauninkų, čia vadinamų būrais, darbų, papročių pavaizdavimui, kalbama apie būrų santykius su ponais, lietuvių su kitataučiais.

Darbo idėja kilo ieškant informacijos namų darbui daryti. Iš pradžių maniau, kad noriu išpjaustyti verpstę arba padaryti koplytstulpį, juk Lietuvoje medžio drožinėjimas turi gilias tradicijas – medinių kryžių, stogastulpių, koplytstulpių, rūpintojėlių gamyba (kryždirbystė) laikoma nacionaliniu šalies paveldu. Medžio dirbiniai plačiai naudoti kaip ūkio reikmenys liaudies buityje, kadangi medis – pigiausia ir plačiai prieinama žaliava. Medžio dirbiniai – ne tik dekoratyviniai gaminiai, bet ir darbo įrankiai, namų apyvokos reikmenys.

http://www.darbeliai.lt/medzio-dirbiniai/,

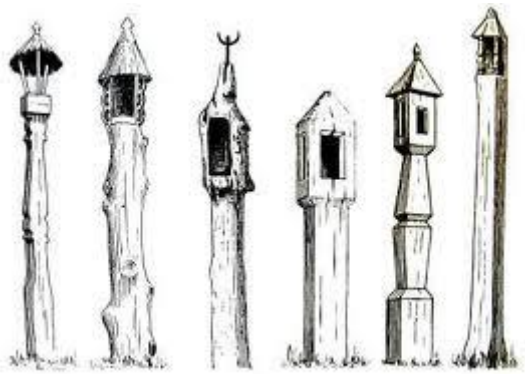

https://www.google.lt/search?q=koplytstulpis&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=TvtUU9apHrPo7Aa4u4HgAg&ved=0CAYQ_AUoAQ&biw=1280&bih=685.

Po to peržiūrėjus daugiau informacijos radau šį tą apie vėtrunges ir ta mintis man patiko. Pasak savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus vedėjo Narūno Lendraičio, Klaipėda yra neatsiejamai susijusi ne tik su jūrine, bet ir pamario kultūra, kurios simbolis ir yra vėtrungės. Tad paskelbiant 2014-uosius Vėtrungių metais, siekiama jas sugrąžinti į uostamiesčio gyvenimą kaip vieną unikaliausių pamario krašto, kuriam priklauso ir Klaipėda, tapatumo ženklų.
http://www.pamarys.eu/istatymu-itvirtintas-zveju-zenklas-virto-meno-kuriniu/

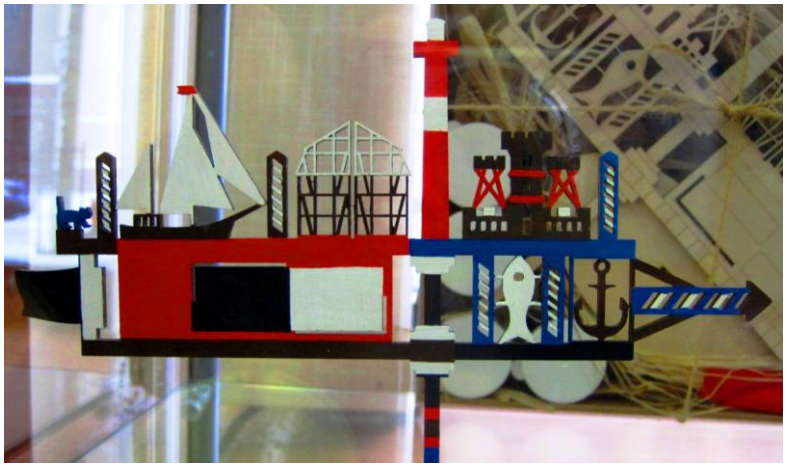

XXI a. suvenyrinė vėtrungė su Klaipėdos ženklu ir simboliais

Kodėl man patiko mintis daryti vėtrungę? Nors esu pietvakarių Lietuvos gyventojas vis tiek nusistačius simbolius galima sukurti vėtrungę, pasitelkiant istorinius faktus, atspindėtus vėtrungės simbolikoje.
Remiantis kai kurių tyrinėtojų šaltiniais, klasikinė puošnioji, didžioji vėtrungė suskirstyta į penkias dalis.
Pirmoji, priešvėjinė dalis yra priekyje, antroji – ant stiebo viršūnės, o kitos dalys buvo vadinamos pavėjinėmis ir buvo išsidėsčiusios vėtrungės gale.

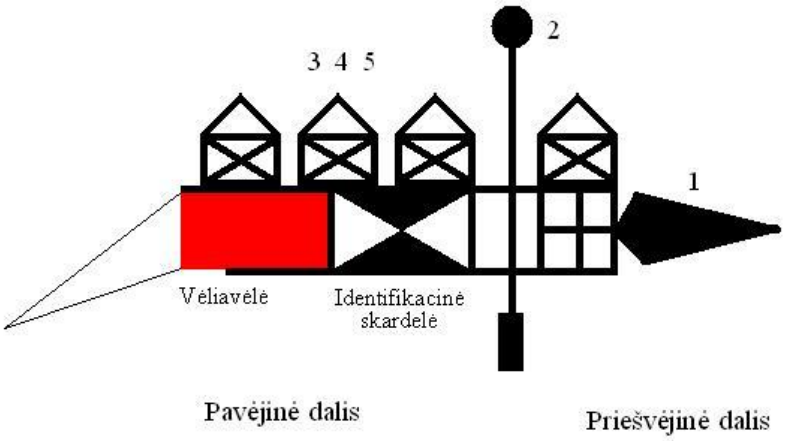

Prieš daugiau nei dešimtmetį jas atkurti pradėjęs Švėkšnoje gyvenantis vėtrungių meistras Vaidas Bliūdžius sako, kad jos sparčiai populiarėja – esą norima ne tik autentiškų, senaisiais simboliais puoštų vėtrungių, bet daugėja ir privačių asmenų, įmonių, norinčių turėti vienetinę, iš dabartinių, tik jiems svarbių simbolių sukurtą vėtrungę. Jose pageidaujama matyti savo namus, jachtas, pomėgius, pavyzdžiui, jodinėjimą žirgais ar krepšinį. Pastaruoju metu populiarėja ir vienetinių vėtrungių, skirtų konkrečiam asmeniui, šeimai, giminei ar porai kūrimas ir gamyba. Užsakovams nurodžius tam tikrus vėtrungės puošybai būdingus asmeninius simbolius, menininkai juos panaudoja pačioje vėtrungėje, taip ją paverčiant savotšku „geneologiniu medžiu“.

Pasirinkdamas vėtrungę, norėjau susieti Mažosios Lietuvos reprezentacinį simbolį su technologijų olimpiados tema „Metų laikai“.

Taigi, mano vėtrungėje „saulelė atkopdama budina svietą“ [Žukauskas S.“Donelaičio kūryba“,psl.22]. ir įsuka metų ratą.

Čia „gandras su kitais kaimynais parlėkė linksmas ir gaspadoriškai ant kraigo tarškino snapą“[Vaškelis G“ Metai“, psl.32],

Čia „javelius nuvalyt prisiartino čėsas ir laukų darbai mus į laukus suvadino“,

Čia „vindas jūsų, sukriai besisukdams, pakulų bei linų kuodelį nupeša greitai“

Čia „vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mūdraut, ir šilumos atstankas išbaidydami šlauščia[Žukauskas S.“Donelaičio kūryba“,psl.50],

Čia „šiaurys pasišiaušęs vėl mus atlekia gandint“ [Žukauskas S.“Donelaičio kūryba“,psl.67].

4. Idėjos įgyvendinimo etapai

(Šiame poskyryje nurodomi darbai, kuriuos reikia atlikti, ir jų atlikimo terminai. Numatomos grėsmės, jos aprašomos, išskiriama darbų saugą.

Kuriamo produkto atlikimo planas pateikiamas lentelėje (nurodomos veiklos, ką planuojama atlikti, ir nurodomi atlikimo terminai)

Darbai kuriuos reikia atlikti: surinkti informaciją numatomam darbui ir nusibraižyti eskizą, nusiobliuoti lentas, nusipirkti faneros, dažų, siaurapjūklių pjaustymui, padaryti dirbinį pagal susikurtą projektą.

Grėsmės: pjaustant dirbinio detalės gali sulūžti, dirbant su siaurapjūkliu ir elektriniais prietaisais galima susižeisti.

Darbų sauga: Dirbti būtina su apsaugos priemonėmis: darbo drabužiais, pirštinėmis, dujokauke arba respiratoriumi {esant reikalui} ir užsidėti apsauginius akinius. Žinoti ženklų reikšmes esančias ant elektros prietaisų ir paisyti jų, nelaikyti be reikalo atidarytų dėžučių su dažais.

Kuriamo produkto idėjos įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Darbo etapai	Darbo atlikimo terminai	
		Darbo pradžia (data)	Darbo pabaiga (data)
1.	Informacijos rinkimas numatomam darbui	2014-03-21	2014-03-25
2.	Darbo priemonių įsigijimas	2014-03-25	2014-03-25
3.	Eskizo braižymas	2014-03-25	2014-03-28
4.	Dirbinio detalių darymas	2014-04-28	2014-04-18
5.	Dirbinio detalių surinkimas	2014-04-22	2014-04-23

3.2. Namų darbo grafinis vaizdas

(Šiame poskyryje pateikiamas galutinis kuriamo produkto grafinis vaizdas ir aprašomas kūrimo idėjos sprendimas.

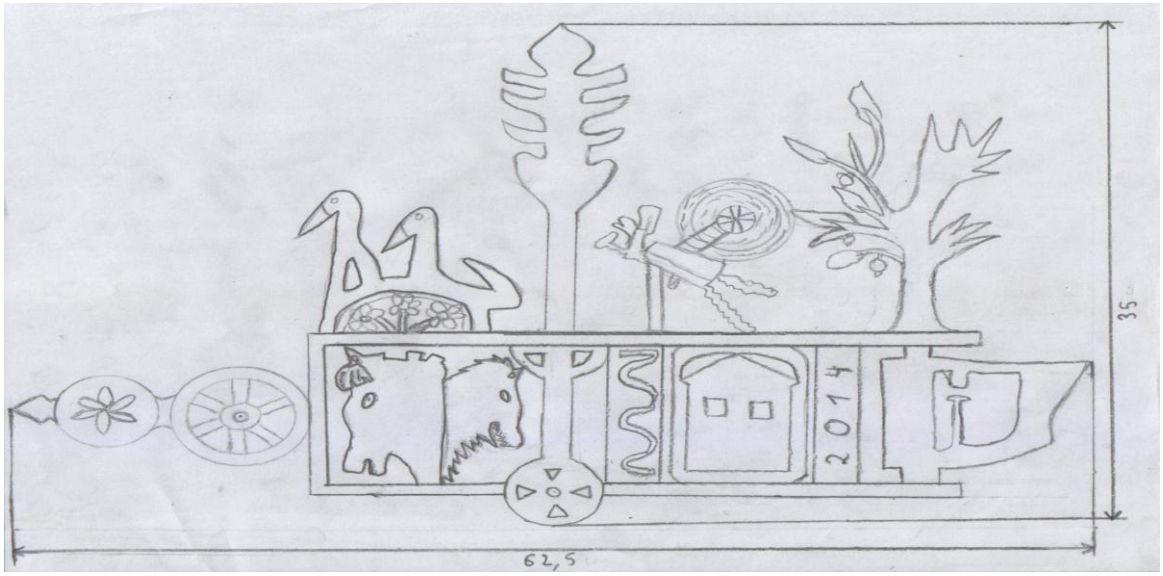

5. MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS NAMŲ DARBUI

(Šiame skyriuje nurodomos medžiagos, reikalingos produktui sukurti, apibūdinamos jų savybės)

Medžiagos ir priemonės reikalingos dirbiniui daryti{1pav. Medžiagos ir priemonės}:

1. Faniera vieno sluoksnio
2. Drebulinė lenta
3. Klijai
4. Dažai
5. Šepetėliai dažymui

1pav. Medžiagos ir priemonės

Medžiagų savybės:

1.Faniera vieno sluoksnio – lengvai pjaunasi.

2. Drebulinė lenta- patvari, lengvai apdirbama, vientisa.

3. Klijai – gerai suklijuoja medžiagas

4. Dažai – reitai džiūsta, neturi nemalonaus kvapo, plaunasi su vandeniu

6. PASIRINKTOS DARBO PRIEMONĖS

(Šiame skyriuje nurodomos projektui įgyvendinti pasirinktos darbo priemonės ir, jeigu numatoma naudoti, įranga, paaiškinama, kaip saugiai jomis naudotis).

Savo dirbiniui gaminti naudojau šiuos įrankius ir priemones{2 pav.Darbo įrankiai}.
1.Elektrinis rankinis grąžtas
2. Elektrinis rankinis pjūklas
3.Siaurapjūklis ir pjūkleliai
4.Dildės
5.Elektrinės staklės
6.Žirklės
7.Šlifavimo popierius
8.Liniuote
9.Pieštukas

2 pav.Darbo įrankiai

Darbų sauga rankiniais-elektriniais prietaisais ir elektrinėmis medžio apdirbimo staklėmis: saugotis, kad neįjungtume prietaiso atsitiktinai. Prieš kišdami kištuką į elektros tinklo lizdą reikia įsitikinti, kad prietaisas yra išjungtas. Nešant prietaisą negalima piršto laikyti ant jungiklio arba prietaisą įjungti į elektros tinklą, kuomet jungiklis nėra išjungtas. Nenaudoti maitinimo laido ne pagal paskirtį, t. y. nenešti prietaiso paėmus už laido, nekabinti prietaiso už laido, netraukti už jo, norint išjungti kištuką iš rozetės. Dirbti su apsaugos priemonėmis ir visada užsidėti apsauginius akinius.

7. TECHNOLOGINIAI PROCESAI IR REZULTATAI

{Šiame skyriuje aprašomas kiekvienas namų darbo atlikimo plano etapas:

5.1. Konstravimas. *Aprašoma gaminio konstrukcija (jo dalys, numatomi jungimo būdai);*

5.2. Technologiniai procesai. *Aprašomi technologiniai sprendimai gaminimo procese. Įvertinama gaminto nauda visuomenei / gamtai.*

Pastaba: šiame skyriuje gali būti pateikiama vaizdinė medžiaga, iliustruojanti darbo operacijas ir kt}.

Dirbinys susideda iš : pagrindo, laikiklio ir atskirų smulkių detalių. Detalės suklijuojamos klijais lipalu.

Pirmiausia dirbau su lenta, kurią nuobliavau elektrinėmis medžio obliavimo staklėmis. Ant jos išsibraižiau brėžinį{3 pav.Išbraižytas brėžinys}

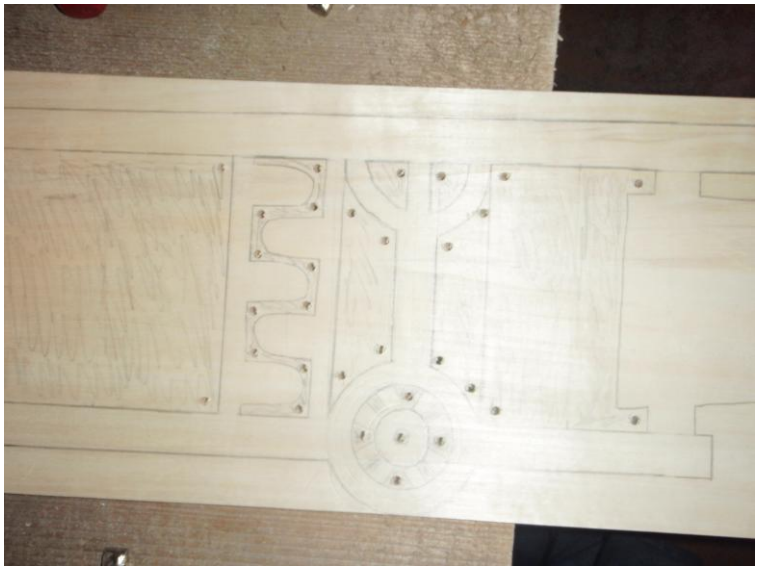

3 pav.Išbraižytas brėžinys

kurį išpjausčiau elektriniu rankiniu pjūklu{4 pav. ir 5 pav Dirbinio pjaustymas}

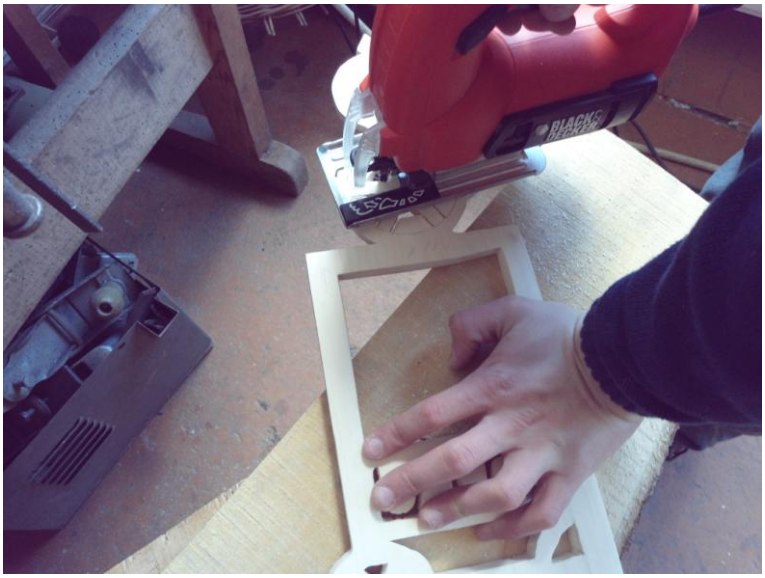

4 pav.Dirbinio pjaustymas

5 pav.Pjaustomas dirbinys

Po to išpjautą dirbinį nušlifavau su šlifavimo popieriumi{

6.Dirbinio šlifavimas

Toliau pjausčiau mažas detales{7 pav., 8 pav., 9 pav. 10 pav.11 pav. Mažos detalės}

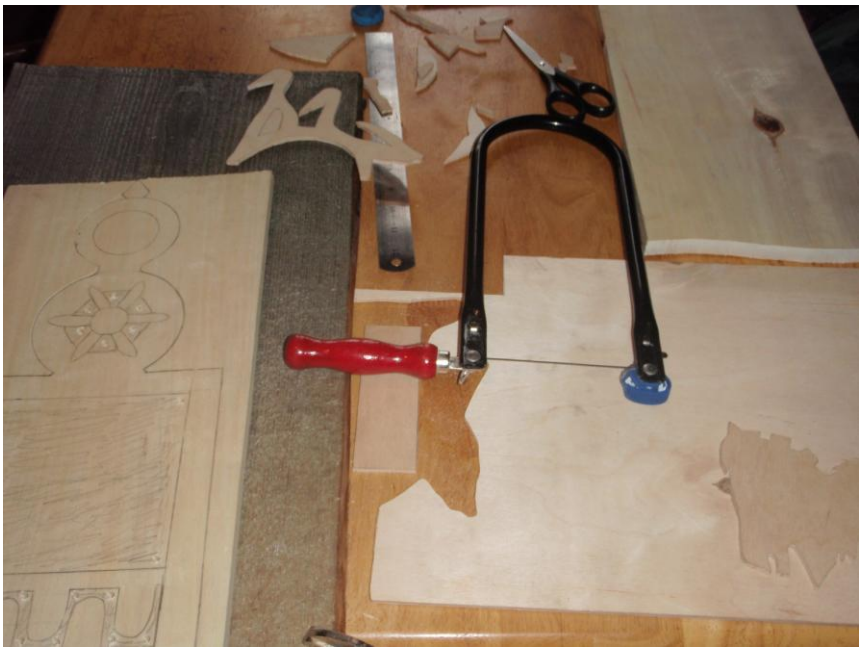

7 pav.Mažos detalės

8 pav.Gandrai

9 pav. Eržilas ir vilkas

10 pav.Gėlytės

11 pav.Medis

Išpjaustęs mažas detales jas nudažiau dažais{12 pav. Dirbinių dažymas}

12 pav. Dirbinių dažymas

Po to visas detales suklijavau {12 pav.Detalių surinkimas}

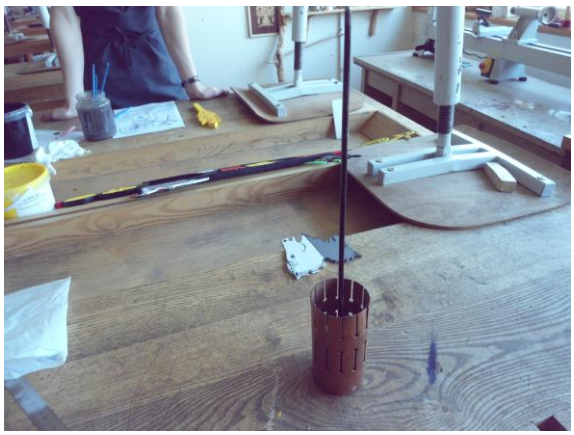

12 pav.Detalių surinkimas

13 pav.Bendras darbo vaizdas

9. INFORMACIJOS ŠALTINIAI

Literatūra:
Vaškelis G“ Metai“, psl.32.
Žukauskas S.“Donelaičio kūryba“, psl.67.

Internetiniai šaltiniai:
1.http://www.darbeliai.lt/medzio-dirbiniai/,
2.https://www.google.lt/search?q=koplytstulpis&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=TvtUU9apHrPo7Aa4u4HgAg&ved=0CAYQ_AUoAQ&biw=1280&bih=685.
3. http://www.pamarys.eu/istatymu-itvirtintas-zveju-zenklas-virto-meno-kuriniu/

PRIEDAI
CD-R diskelis